

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด

อัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา

NEEDS ASSESSMENT OF PRIVATE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT BASED ON DIGITAL INTELLIGENCE CONCEPT OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

พวงสุรีย์ วรคามิน (Phuangsuree Vorakamin)^{1*}

นันทรัตน์ เจริญกุล (Nantarat Charoenkul)²

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (Pruet Siribunpitak)³

¹ นิสิตหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Student of Doctor of Philosophy Program in Education Management, Faculty of Education, Chulalongkorn University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Chulalongkorn University

³ ศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ Professor Dr., Faculty of Education, Chulalongkorn University

* Corresponding Author E-mail: phuangsuree.v@gmail.com

รับต้นฉบับ 16 เม.ย. 2563 แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 10 พ.ค. 2563 ลงตีพิมพ์ 1 มิ.ย. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 345 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละหน่วยตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 1,725 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาคิดเป็นร้อยละ 79.42 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษาที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ผลประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบด้านอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา รายงาน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นตรงกัน 2 ด้าน เป็นอันดับแรก คือ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการ

บริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นตรงกัน 2 ด้าน เป็นอันดับสอง คือ ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล และการรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โรงเรียนเอกชน, อัจฉริยภาพทางดิจิทัล, นักเรียนประถมศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the needs assessment of private school academic management based on digital intelligence concept of primary school students. The sample of the selected schools was the group from the board of the private education commission in the primary school section from 345 different schools, which its selections performed by the multi-stage random sampling. Furthermore, the members of the population are the school director, chief academic officers, head of the department from the major subjects and teachers in a total of 1,725 people. The research tools are the questionnaires in the form of the Likert rating scales. As a result, 79.42% of the questionnaires returned from the sample group. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviations and PNI modified. Overall, the findings indicated that the highest priority need of private school academic management based on digital intelligence concept of primary school students is curriculum development, measurement and assessment, learning and classroom management, media, innovation, and educational technology, respectively. Lastly, as the overall average of individually averaged values has been considered, there is two identical value for the academic management, which are the digital safety, followed by the digital emotional intelligence and digital identity.

Keywords: Academic Management, Private School, Digital Intelligence, Primary School Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะในมิติต่าง ๆ ของการดำเนินการทางเศรษฐกิจและสังคม การรักษาความมั่นคงและการป้องกันประเทศ การสื่อสารโทรคมนาคม และการควบคุมดูแลโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญและจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต สำหรับประเทศไทย มีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตและระบบดิจิทัลมากขึ้น จากการสำรวจพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2562 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พบว่า ประชากรใช้เวลาโดยเฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 22 นาทีในการใช้อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ถึง 17 นาที โดยสมาร์ตโฟนถือเป็นช่องทางที่นิยมมากที่สุด) และจำนวนชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ 14.5% ต่อปี ซึ่งถือว่าเป็นอัตราการเติบโตที่ค่อนข้างสูง ส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆด้าน (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2562) ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางรากฐานทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแก่เยาวชน เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) เป็นการกล่าวถึงประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูลทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยหนึ่งในเป้าหมายหลัก คือ การเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่มมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล โดยยุทธศาสตร์มุ่งพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแยกแยะข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัลที่เปิดกว้างและเสรี (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) และสอดคล้องกับแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2559) ซึ่งระบุว่า ประเทศไทยมีเนื้อหาในรูปแบบสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของคนในประเทศไม่เพียงพอ ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านเนื้อหา (Content Divide) ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งของความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล (Digital Divide) เนื้อหาที่สำคัญยังขาดไป ในขณะที่ประชาชนเริ่มมีการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอุปกรณ์พกพา เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ และแท็บเล็ต แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความสนุกสนาน บันเทิง โดยไม่ได้นำเทคโนโลยีไปก่อให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการนำไปใช้ในทางที่ผิดและเสี่ยงที่จะเกิดภัยคุกคามต่อชีวิตเพิ่มขึ้นอีกด้วย (สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ, 2560) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) โดยระบุว่า หนึ่งในผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) คือ การที่คนไทยจะต้องมีคุณลักษณะในด้านเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 อัจฉริยภาพทางดิจิทัล (Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม โดยสถานศึกษาในแต่ละระดับจะร่วมกันพัฒนาเยาวชนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์และเหมาะสมตามช่วงวัย

นวัตกรรมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive Technology) ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในประเทศที่ต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย ทั้งด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการ การทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศต่อไป ซึ่งเป็นบทบาทของการศึกษาที่ต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะและความรู้ในเรื่องดังกล่าว

อัจฉริยภาพทางดิจิทัล (Digital Intelligence) ครอบคลุมสมรรถนะทั้งทางด้านเทคนิค จิตใจ และสังคม ซึ่งจำเป็นสำหรับชีวิตในยุคดิจิทัลนี้ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็กเยาวชนในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างพฤติกรรมอันพึงประสงค์ในโลกไซเบอร์ และเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในอนาคตสังคมของประเทศ จะต้องเป็นสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพ (digital society) มุ่งหวังที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางโอกาสของประชาชนที่เกิดจากการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล หรือการ

ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ยังมีราคาแพงเกินไป และให้ความสำคัญกับการพัฒนาพลเมืองที่ฉลาด รู้เท่าทันข้อมูล และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์

ในส่วนของประเทศไทยนั้น จากการร่วมมือของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) , กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม , สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ สถาบัน DQ Institute ของประเทศสิงคโปร์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง The 2018 DQ Impact Study (DQ Institute, 2018) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของเด็กไทย ที่มีอายุระหว่าง 8 ถึง 12 ปี ในประเทศไทย ร้อยละ 60 มีความเสี่ยงที่จะพบปัญหาในโลกออนไลน์ ร้อยละ 49 เป็นเหยื่อของการถูกคุกคามทางโลกออนไลน์ (Cyberbullying) ร้อยละ 19 เข้าถึงสื่อลามก และพูดคุยเรื่องเพศกับคนแปลกหน้าในโลกออนไลน์ ร้อยละ 12 มีพฤติกรรมติดเกมออนไลน์ และร้อยละ 7 มีพฤติกรรมคุยและนัดพบคนแปลกหน้าในชีวิตจริง ซึ่งจากสถิติที่กล่าวมาข้างต้นมีสัดส่วนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก เมื่อศึกษาเชิงลึกพบว่า เด็กในวัย 8-12 ปี มี Digital lives จากการศึกษพบว่า เด็กโดยเฉลี่ยใช้เวลา 35 ชั่วโมงในการใช้งานดิจิทัลเพื่อความบันเทิง ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยโลกถึง 3 ชั่วโมง โดยส่วนใหญ่เด็กใช้งานในโลกดิจิทัลผ่านโทรศัพท์มือถือถึงร้อยละ 73 และใช้งานผ่านคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน ร้อยละ 48 กิจกรรมหลักที่เด็กในวัย 8-12 ปี ทำในโลกดิจิทัล คือ ร้อยละ 73 ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อดูวิดีโอออนไลน์ ร้อยละ 58 ใช้เพื่อค้นหาข้อมูล รองลงมา คือ ฟังเพลง , เล่นเกมส์ , แชทและส่งอีเมล , สร้างวิดีโอหรือรูปสาธารณะ ตามลำดับ นอกจากนี้ พบว่า ตามกฎหมายเด็ก ๆ จะสามารถเล่นโซเชียลได้ตอนอายุ 13 ปี แต่จากการศึกษาพบว่า นักเรียน 8-12 ปี มีการใช้งานโซเชียลถึงร้อยละ 98 ซึ่ง 5 อันดับของโซเชียลที่ได้รับความนิยมคือ YouTube , Facebook , Line , Instagram และ Twitter รวมทั้งในรายงานพิเศษ สำรวจพฤติกรรมออนไลน์ เด็กไทยเสี่ยงภัยออนไลน์ (2561) นายณัฐพล นิรมานพัชรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ดีป้า) กล่าวว่า คงต้องยอมรับว่า อินเทอร์เน็ตนำมาซึ่งปัญหาที่กำลังเริ่ม “ใหญ่” มากขึ้น ถึงโซเชียลเน็ตเวิร์กจะมีข้อดีอยู่มากมาย แต่ก็มีหลายข้อที่น่ากังวลเช่นกัน เพราะเด็กที่อยู่กับสื่อมาก ๆ ย่อมไม่ส่งผลดีต่อสติปัญญาและ วุฒิภาวะทางอารมณ์ สอดคล้องกับที่นายอดิศักดิ์ ภาณุพงศ์ อดีตเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮอนดูรา ประเทศแคนาดา ที่ปรึกษาพิเศษสถาบันเพื่อการศึกษาแห่งประเทศไทย (2561) กล่าวว่า เนื่องจากสภาพสังคมที่ปรับเปลี่ยนเป็นพลวัต และการใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความรุนแรงต่อเด็กและผู้หญัมีรูปแบบที่ปรับเปลี่ยนไป ที่เห็นได้ชัด คือ อาชญากรรมการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศกับเด็กบนโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ และมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้น เนื่องจากการใช้สื่อออนไลน์ในสังคมปัจจุบันทำให้อาชญากรรมอาศัยเป็นช่องทางละเมิดและแสวงหาประโยชน์ต่อเด็กได้ง่ายขึ้น

การจัดการศึกษาของเอกชน เป็นผู้บุกเบิกการศึกษาในระบบของเมืองไทยมีบทบาทในการจัดการศึกษาควบคู่กับการศึกษาภาครัฐ ช่วยตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กไทยให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ สามารถเดินขั้บเคลิ้ขนตามยุทธศาสตร์ของชาติได้ สอดคล้องกับที่ ศาสตราจารย์คลินิก นพ.อุดม คชินทร (2561) ได้กล่าวในงาน “มหกรรมวันการศึกษาเอกชน ประจำปี พ.ศ.2561” ว่า การจัดการศึกษาเอกชน ถือว่ามีจุดแข็งในเรื่องการบริหารจัดการ ความคล่องตัว การก้าวทันด้านเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว สามารถปรับหลักสูตรใช้สื่อการสอน กระตุ้นผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ทำให้เด็ก ครู ผู้ปกครองมีความสุข ดังนั้น เชื่อมั่นได้ว่า เอกชนจะเป็นพลังสำคัญในการช่วยรัฐจัดการศึกษาที่จะสามารถผลิตคนให้ทันกับความต้องการของประเทศได้ การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การบริหารวิชาการ โดย อุทัย บุญประเสริฐ (2540) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา และมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

จากความสำคัญและปัญหาข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่อง ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนเพื่อเสริมสร้างอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อสะท้อนความต้องการจำเป็นและพัฒนาแนวทางในการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนเพื่อให้นักเรียนประถมศึกษาที่มีความเป็นอัจฉริยภาพทางดิจิทัลสูงขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

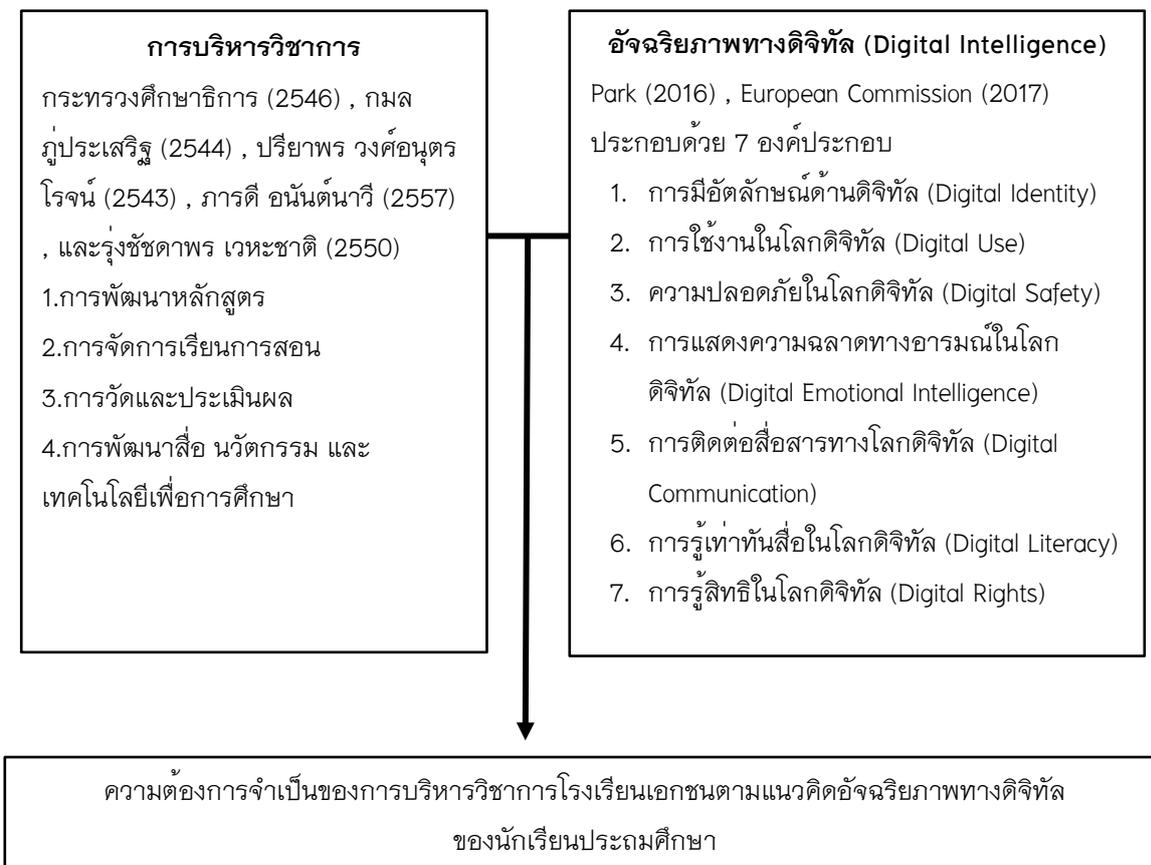
ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน และแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัล โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวคิด ดังนี้

1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชน ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) กมล ภูประเสริฐ (2544) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ภารดี อนันต์นาวิ (2557) และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. กรอบแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัล ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Park (2016) และ European Commission (2017) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล (Digital Identity)
- 2) การใช้งานในโลกดิจิทัล (Digital Use)
- 3) ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล (Digital Safety)
- 4) การแสดงอารมณ์ฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล (Digital Emotional Intelligence)
- 5) การติดต่อสื่อสารทางโลกดิจิทัล (Digital Communication)
- 6) การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล (Digital Literacy)
- 7) การรู้สิทธิในโลกดิจิทัล (Digital Rights)

โดยแสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการและกรอบแนวคิดอัจฉริยภาพดิจิทัลได้
ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยโดยเป็นการวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในกรอบแนวคิดในงานวิจัย พิจารณาค่าความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ที่ค่า IOC $\geq .5$

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิด อัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา โดยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ จำนวน 2,516 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ จำนวน 345 โรงเรียน ที่ได้จากการคำนวณสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 คน และครู 2 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 1,725 คน

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการอนุมัติ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการวิจัยที่ O17/63 เอกสารรับรองหมายเลข COA No.040/2563 วันที่อนุมัติ 11 มีนาคม 2563 วันสิ้นสุดการอนุมัติ 10 มีนาคม 2564 มีการชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทราบถึงสิทธิ์ในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถถอนตัวออกจากงานวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลของผู้เข้าร่วมวิจัยจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ จะมีเฉพาะผู้วิจัยเท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ จะไม่มีการอ้างอิงชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัยในรายงานใด ๆ การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวมงานวิจัยเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการบริหารวิชาการตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open ended question)

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา จากนั้นสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารวิชาการ และแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อนำมา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย และสร้างข้อคำถาม จากนั้นจึงนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาค่าความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ (Index of item objective congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ได้ค่า IOC ที่มีค่าระหว่าง 0.86 – 1.00 ซึ่งถือว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนเอกชนที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อีกมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วจึงดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และดำเนินการติดตามแบบสอบถามเพื่อส่งกลับผู้วิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 โดยมีโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 274 โรงเรียน โดยอัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 79.42 ผู้ให้ข้อมูล 1,330 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตรของ Priority Need Index Modified ($PNI_{modified}$) ใช้แบบปรับปรุงจากสูตรดั้งเดิม โดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และปรับปรุงโดย สุวิมล ว่องวาณิช (2558) ดังนี้ $PNI_{modified} = (I - D)/D$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์การบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		$PNI_{modified}$	ลำดับ
	Mean (S.D.)	แปลความ	Mean (S.D.)	แปลความ		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.549 (0.704)	มาก	4.401 (0.604)	มากที่สุด	0.240	1
1.1 การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล	3.504 (0.789)	มาก	4.365 (0.662)	มากที่สุด	0.246	3

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัล ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	Mean	แปล	Mean	แปล		
	(S.D.)	ความ	(S.D.)	ความ		
1.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน	3.597 (0.755)	มาก	4.425 (0.624)	มากที่สุด	0.230	5
1.3 ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล	3.505 (0.779)	มาก	4.389 (0.650)	มากที่สุด	0.252	1
1.4 ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล	3.512 (0.775)	มาก	4.388 (0.667)	มากที่สุด	0.249	2
1.5 การติดต่อสื่อสารทางโลกดิจิทัล	3.662 (0.751)	มาก	4.436 (0.639)	มากที่สุด	0.211	6
1.6 การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล	3.536 (0.780)	มาก	4.417 (0.669)	มากที่สุด	0.249	2
1.7 การรู้สิทธิในโลกดิจิทัล	3.525 (0.828)	มาก	4.390 (0.689)	มากที่สุด	0.245	4
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.567 (0.707)	มาก	4.413 (0.631)	มากที่สุด	0.237	3
2.1 การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล	3.562 (0.751)	มาก	4.409 (0.655)	มากที่สุด	0.238	5
2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน	3.609 (0.731)	มาก	4.434 (0.641)	มากที่สุด	0.229	6
2.3 ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล	3.544 (0.755)	มาก	4.404 (0.657)	มากที่สุด	0.243	2
2.4 ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล	3.529 (0.756)	มาก	4.397 (0.696)	มากที่สุด	0.246	1
2.5 การติดต่อสื่อสารทางโลกดิจิทัล	3.604 (0.747)	มาก	4.419 (0.661)	มากที่สุด	0.226	7
2.6 การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล	3.560 (0.779)	มาก	4.420 (0.656)	มากที่สุด	0.242	2
2.7 การรู้สิทธิในโลกดิจิทัล	3.559 (0.736)	มาก	4.411 (0.658)	มากที่สุด	0.239	4

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัล ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	Mean	แปล	Mean	แปล		
	(S.D.)	ความ	(S.D.)	ความ		
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.550 (0.737)	มาก	4.400 (0.648)	มากที่สุด	0.239	2
3.1 การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล	3.505 (0.799)	มาก	4.376 (0.693)	มากที่สุด	0.249	1
3.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน	3.589 (0.784)	มาก	4.413 (0.664)	มากที่สุด	0.230	6
3.3 ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล	3.549 (0.780)	มาก	4.399 (0.680)	มากที่สุด	0.240	5
3.4 ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล	3.537 (0.796)	มาก	4.399 (0.689)	มากที่สุด	0.244	2
3.5 การติดต่อสื่อสารทางโลกดิจิทัล	3.581 (0.786)	มาก	4.406 (0.678)	มากที่สุด	0.230	6
3.6 การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล	3.544 (0.748)	มาก	4.407 (0.675)	มากที่สุด	0.244	2
3.7 การรู้สิทธิในโลกดิจิทัล	3.545 (0.789)	มาก	4.400 (0.689)	มากที่สุด	0.241	4
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.585 (0.743)	มาก	4.422 (0.644)	มากที่สุด	0.233	4
4.1 การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล	3.593 (0.788)	มาก	4.421 (0.673)	มากที่สุด	0.230	5
4.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน	3.614 (0.790)	มาก	4.436 (0.666)	มากที่สุด	0.227	6
4.3 ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล	3.556 (0.794)	มาก	4.414 (0.677)	มากที่สุด	0.241	1
4.4 ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล	3.562 (0.786)	มาก	4.405 (0.691)	มากที่สุด	0.237	3
4.5 การติดต่อสื่อสารทางโลกดิจิทัล	3.605 (0.786)	มาก	4.420 (0.671)	มากที่สุด	0.226	7

การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชน ตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัล ของนักเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{Modified}	ลำดับ
	Mean	แปล	Mean	แปล		
	(S.D.)	ความ	(S.D.)	ความ		
4.6 การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล	3.577 (0.771)	มาก	4.429 (0.673)	มากที่สุด	0.238	2
4.7 การรู้สิทธิในโลกดิจิทัลตนเอง	3.587 (0.802)	มาก	4.431 (0.668)	มากที่สุด	0.235	4
รวม	3.563 (0.689)	มาก	4.409 (0.605)	มากที่สุด	0.237	

สรุปผลการวิจัย

1. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า การบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ เท่ากับ 0.237 โดย 1) การบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI_{Modified} = 0.240) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผล (PNI_{Modified} = 0.239) ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI_{Modified} = 0.237) และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (PNI_{Modified} = 0.233)

2. เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของอัจฉริยภาพทางดิจิทัล พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดการความเสี่ยงและภัยคุกคามในโลกดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.252) รองลงมา คือ ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในโลกดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.249) 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในโลกดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.246) รองลงมา คือ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดการความเครียดและภัยคุกคามในโลกดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.243) 3) ด้านการวัดและประเมินผล ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดการชื่อเสียงของตนเองบนโลกดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.249) รองลงมาคือ ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนสามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในโลกดิจิทัล และ การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล เพื่อให้ นักเรียนประเมินข้อมูลต่าง ๆ ในโลกดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ (PNI_{Modified} = 0.244) 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดการความเสี่ยงและภัยคุกคามในโลกดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.241) รองลงมา คือ การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล เพื่อให้ นักเรียนประเมินข้อมูลต่าง ๆ ในโลกดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ (PNI_{Modified} = 0.238)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารวิชาการ โดยสถานศึกษามีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นในยุคนี้ แต่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยทั่วไป ผู้บริหารและครูอาจจะไม่เข้าใจแนวทางการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง จึงทำให้โรงเรียนยังไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กล่าวว่า หลักสูตรควรปฏิรูปใหม่ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองของเด็กวัยต่าง ๆ และมุ่งให้ผู้เรียนเรียนแบบเข้าใจมากกว่าการจดจำ ควรจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ยกเลิกหลักสูตรแบบเก่าที่ครอบคลุมวิชาเนื้อหาสาระจำนวนมากและเน้นข้อมูลรายละเอียดที่นักเรียนต้องเรียนแบบท่องจำเพื่อไปสอบ และสอดคล้องกับที่ บุญรักษ์ ยอดเพชร (2561) กล่าวว่า สพฐ. จะสำรวจทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่เน้นเรื่องของ 4.0 เพื่อเตรียมรับมือกับการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยจะให้ไปคิดว่าเด็กต้องการเรียนอะไร อาชีพในอนาคตเป็นอย่างไร เพื่อมาพิจารณาว่าต้องจัดการศึกษาและวางวิชาพื้นฐานเป็นอย่างไร รวมทั้งรายวิชาเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อตอบโจทย์ทั้งนโยบายของรัฐบาล ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา พิจารณาตามองค์ประกอบด้านอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา รายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า

2.1 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นตรงกัน 2 ด้าน เป็นอันดับแรก คือ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล เนื่องจากว่า การใช้งานอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่เด็กเล็กไปจนถึงวัยสูงอายุ ทั้งการค้นหาหาข้อมูล ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น นักเรียนซึ่งเป็นวัยที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นประจำ อาจพบเจอภัยร้ายที่ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในโลกดิจิทัลได้ เช่น การถูกเปลี่ยนรหัสผ่านบัญชีออนไลน์ หรือถูกตัดต่อรูปภาพที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น สอดคล้องกับที่ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2562) กล่าวว่า ภัยออนไลน์ถึงจะเสี่ยงแต่ป้องกันได้ พลเมืองดิจิทัลจะต้องมีทักษะในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ มีความสามารถในการป้องกันการขโมยข้อมูล ไปสวมรอยทำธุรกรรมออนไลน์ และ รักษาป้องกันความเสียหายของข้อมูล ระบบ และอุปกรณ์ และสอดคล้องกับที่คณะอนุกรรมการความมั่นคงเครือข่ายและข้อมูลในกิจการโทรคมนาคมและกิจการวิทยุคมนาคม (2557) กล่าวว่า การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือการเข้าสู่โลกไซเบอร์ นั้นมีประโยชน์และสร้างความสะดวกอย่างมหาศาลทั้งในชีวิตประจำวัน การทำงาน และการสนทนา การ แต่ในทางกลับกันก็เป็นช่องทางให้อันตรายต่าง ๆ ที่เรานึกไม่ถึง เข้า

มาถึงตัวเราหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ รอบตัวเราได้ตลอดเวลา ทางแก้ปัญหาคงไม่ใช้การเลิกออนไลน์ไปเลย แต่ต้องรู้จักและเข้าใจวิธีใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต่ออินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง ปลอดภัย รู้หลักการและเทคนิค รวมถึงข้อควรระวังหรือวิธีแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาเกิดขึ้น

2.2 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นตรงกัน 2 ด้าน เป็นอันดับสอง คือ ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล และ การรู้เท่าทันสื่อในโลกดิจิทัล เนื่องจากว่าในปัจจุบันนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีครอบคลุมทุกพื้นที่ ทำให้นักเรียนสามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และใช้เวลาในการใช้งานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการใช้งานบนโลกอินเทอร์เน็ตมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะพบกับภัยรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในขณะใช้งาน และส่งผลถึงภาวะทางอารมณ์ของนักเรียนที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามสื่อที่นักเรียนแต่ละคนบริโภค หากไม่มีผู้ปกครองหรือครูคอยชี้แนะแนวทางที่ควรปฏิบัติ อาจเกิดปัญหาต่อนักเรียนในอนาคตได้ สอดคล้องกับที่ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2562) กล่าวว่า Cyberbullying เป็นการระรานในรูปแบบการคำทอ กล่าวหาใช้ถ้อยคำเสียดสี ต่อว่าผู้อื่นโดยใช้เครื่องมือสื่อสาร เชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้อื่นเกิดความอับอาย สร้างความเสียหายต่อผู้ถูกกระทำ ดังนั้นผู้ใช้งานจะต้องมีการป้องกันและรับมือ Cyberbullying ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับที่ นภาพรพรณ อาชาเพชร (2560) กล่าวว่า การรังแกผ่านโลกโซเชียลมีเดียจะเป็นปัญหาที่รุนแรงมากขึ้นในกลุ่มเยาวชน เมื่อเยาวชนเกิดความไม่เข้าใจในการสื่อสาร เยาวชนจึงอาจใช้เครื่องมือสื่อสารรังแกผู้อื่น ส่งผลกระทบทั้งต่อสุขภาพ ต่อสังคม ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ควรเริ่มจากเด็กซึ่งเป็นผู้ใช้งานผ่านโลกดิจิทัล โดยสถาบันการศึกษาควรมีส่วนร่วมหลักในการสอน ให้ความรู้สอดแทรกทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนใช้อุปกรณ์สื่อสารในทางที่ไม่สร้างสรรค์

2.3 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การมีอัตลักษณ์ดิจิทัล เนื่องจากว่า การได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายของสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook , YouTube เป็นต้น ทำให้นักเรียนใช้งานจากสื่อเหล่านี้ก่อนวัยอันควร ใช้เวลานานเกินความจำเป็น และใช้งานอย่างไม่สร้างสรรค์ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน อาจเกิดความผิดหวังจากการที่ไม่ได้รับการยอมรับในสังคมออนไลน์ต่าง ๆ หรือ การสร้างสื่อเนื้อหาผลงานจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไม่สร้างสรรค์ ซึ่งครูและผู้ปกครองอาจไม่ได้ตรวจสอบดูแลนักเรียนหรือบุตรหลานขณะที่ใช้งานสื่อออนไลน์ ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา สอดคล้องกับที่ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2562) ที่กล่าวว่า พลเมืองดิจิทัลที่ดี ต้องสอนให้เด็กมีทักษะการเป็นตัวเองที่ดี ใช้สื่อดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ของตนเองในโลกออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ ทั้งความคิดและความรู้สึก รวมทั้งข้อมูลที่เป็นส่วนตัวไม่ควรเปิดเผยสาธารณะในโลกออนไลน์ ควรแบ่งปันเฉพาะคนที่เรารู้จักเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตใน

อนาคต เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผลประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.2 ควรให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยในโลกดิจิทัลให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเรียนรู้วิธีรับมือกับความเสี่ยงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายด้าน และจำแนกตามองค์ประกอบของอัจฉริยภาพทางดิจิทัล พบว่า ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีอัจฉริยภาพทางดิจิทัลทั้งในระดับประถมศึกษา เพื่อหาแนวทางหรือวิธีการที่จะเสริมสร้างความมีอัจฉริยภาพทางดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ ศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลของนักเรียนประถมศึกษาเท่านั้น

2.2 ควรมีการศึกษาการบริหารวิชาการของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลในระดับมัธยมศึกษา เพราะ การใช้งานของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีการใช้งานที่ซับซ้อนในโลกดิจิทัลมากกว่านักเรียนประถมศึกษา ทำให้นักเรียนเผชิญกับความเสี่ยงในโลกดิจิทัลที่สูงขึ้น ดังนั้น หากมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแล้ว จะทำให้โรงเรียนสามารถสร้างกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดอัจฉริยภาพทางดิจิทัลแก่นักเรียนมัธยมศึกษาได้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาข้อมูลเฉพาะโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). **แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นภาพร อชาพีชร. (2560). การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และนวัตกรรมการจัดการปัญหา. **วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม**, 5(1), 100-106.
- บุญรักษ์ ยอดเพชร. (2561). **สพฐ.ลุยปรับหลักสูตรสถานศึกษารับ 4.0**. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/1287037>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์. (2561). **รายงานพิเศษ :สำรวจพฤติกรรมออนไลน์ เด็กไทยเสี่ยงภัยออนไลน์**.
คืนเมื่อ 3 สิงหาคม 2562, จาก
http://thainews.prd.go.th/th/website_th/news/news_detail/TNICT6103230010002
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (2557). **คู่มือแนวทางปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ภาคประชาชน**. กรุงเทพฯ: บริษัท วี พรีนท์ จำกัด.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2562). **วัยใส วัยเก๋า ฉลาดรู้เน็ต 2**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ. (2560). **ยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 –2564**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- อดิศักดิ์ ภาณุพงศ์. (2561). **ซัฟซัน ซ่อนเงื่อน “สื่อลามกเด็ก” อาชญากรรมใต้ดิน ยุคไซเบอร์**. คืนเมื่อ 11 กรกฎาคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/lifestyle/news_1236480
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- อุดม คชินทร. (2561). **สข.เข็้ออีก 20 ปี เอกชนพลิกสถานการณ์การศึกษาไทย คาดแบ่งจัดการกับรัฐ 50:50**.
คืนเมื่อ 1 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.isranews.org/isranews-pr-news/63422-education.html>
- DQ Institute. (2018). **2018 National DQ Impact Report : Thailand**. คืนเมื่อ 11 กรกฎาคม 2562 จาก <https://www.dqinstitute.org/country-thailand/>
- European Commission. (2017). **DigComp2.1 The Digital Competence Framework for Citizens**. European Union: Luxemburg Publications.
- Park, Y. (2016). **8 digital skills we must teach our children**. คืนเมื่อ 22 กรกฎาคม 2562 จาก <https://www.weforum.org/agenda/2016/06/8-digital-skills-we-must-teach-our-children>.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row Publication.